

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ενότητα: **7. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

ΑΓΡΙΝΙΟ

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα **ΠΠ**

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

**Καθηγητής
Βιολογίας – Κυτταρικής Βιολογίας**

Επικοινωνία:

<http://www.env.upatras.gr/people/profiles/id/52>

 264107-4115

 dmatthop@upatras.gr

Η Ενότητα αυτή θα εξετάσει τα ζητήματα:

Αισθητική

Περιβαλλοντική Αισθητική

Αντίληψη περιβάλλοντος

Αυταξία

Και θα αναλύσει τις έννοιες:

Τέλος:

Στα αρχαία ελληνικά σημαίνει τον σκοπό για τον οποίο υπάρχει ή γίνεται κάτι. Κατά την τελολογία στη φύση δεν υπάρχει ούτε γίνεται τίποτε που να μην έχει κάποιο σκοπό.

Το τέλος είναι πάντοτε κάτι που υπερβαίνει την υφιστάμενη εκάστοτε κατάσταση του ανθρώπου ή οποιουδήποτε άλλου όντος, υπό την έννοια ότι το τέλος είναι πάντοτε κάτι το οποίο τείνει ο άνθρωπος ή το ον να εκπληρώσει.

Ο Αριστοτέλης υπέθεσε ότι το τέλος του κάθε όντος είναι συναφές προς τη φύση του.

Τέχνη:

Σημαίνει την ικανότητα του ανθρώπου να δημιουργεί ή να παράγει κάτι. Ως ικανότητα παραγωγής ενός πράγματος είναι κατά βάση εμπειρική και ως τέτοια κατά τον Αριστοτέλη διαφέρει από την επιστημονική γνώση.

Οι τέχνες που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για να κατασκευάσει πράγματα που δεν μπορεί να δημιουργήσει η φύση και έτσι κατά κάποιο τρόπο τη συμπληρώνει, καλούνται πρακτικές ή βάνανυες τέχνες. Σε αντιδιαστολή προς αυτές, οι τέχνες με τις οποίες ο άνθρωπος δημιουργεί έργα με τα οποία απλώς μιμείται τη φύση καλούνται καλές τέχνες.

Με τον όρο τέχνη πλέον έχει επικρατήσει να υπονοούνται οι καλές τέχνες.

Στα πλαίσια της διδασκαλίας η τέχνη για την τέχνη, η τέχνη είναι αυτοσκοπός.

Σύμφωνα με την αισθητική πραγματοκρατία, η τέχνη εκλαμβάνεται ως μέσον που έχει σκοπό την αναπαράσταση της κοινωνικής πραγματικότητας και της ζωής.

Σύμφωνα με την εκφραστική θεωρία της τέχνης, στόχος του καλλιτέχνη είναι μέσω της τέχνης να εκφράσει τα βιώματά του, τα συναισθήματά του ή τις συγκινήσεις του.

Τιμή αλήθειας:

Κατά τον Αριστοτέλη είναι η αλήθεια ή το ψεύδος που φέρει μια κρίση ή πρόταση.

Ο Λουκαζίβιτς διέκρινε μια ακόμη τιμή αλήθειας, την απροσδιοριστία, στην οποία υπάγονται όλες οι προτάσεις για τα γεγονότα του μέλλοντος, τα οποία δεν έχουν ακόμα κριθεί.

Τύχη:

Τυχαίο θεωρείται κάθε γεγονός που δεν μπορεί να εξηγηθεί βάσει κάποιας αιτίας.

Κατά τον Ράσελ η ύπαρξη τυχαίων γεγονότων οφείλεται στην αδυναμία του ανθρώπου να γνωρίζει τις αιτίες όλων των γεγονότων.

Ύλη:

Οι Λεύκιππος και Δημόκριτος στο πλαίσιο της ατομοκρατίας που εισηγήθηκαν θεώρησαν ως ύλη το σύνολο των μικρών σωματιδίων, των ατόμων, από τα οποία αποτελούνται τα αισθητά πράγματα.

Ο Επίκουρος διέκρινε δύο στοιχεία στο σύμπαν. Την ύλη που αποτελείται από τα άτομα και το κενό, τον άδειο χώρο, μέσα στο οποίο κινούνται τα άτομα της ύλης.

Ο Πλάτων θεώρησε την ύλη ως συστατικό της δημιουργίας του κόσμου των αισθητών πραγμάτων και την περιέγραψε ως κάτι που μπορεί με την κατάλληλη επεξεργασία να λάβει οποιαδήποτε μορφή.

Ο Αριστοτέλης εξέλαβε την ύλη ως κάτι άμορφο και ακαθόριστο, που αποτελεί την πηγή από την οποία δημιουργούνται τα αισθητά πράγματα.

Ο Ντεκάρτ, στα πλαίσια της διαρχίας που εισηγήθηκε, ανέφερε ότι ο κόσμος αποτελείται από δύο κατηγορίες όντων: από εκείνα που υπάρχουν στο νοούν πράγμα, και από εκείνα που υπάρχουν στο εκτατό πράγμα. Νοούν πράγμα είναι η ψυχή, το πνεύμα ή ο νους, μια άυλη οντότητα με την οποία μόνο ο άνθρωπος είναι εφοδιασμένος. Εκτατό πράγμα είναι κάθε υλικό ον.

Σήμερα πλέον ως ύλη ορίζεται κάθε τι που διαθέτει μάζα και καταλαμβάνει έκταση στο χώρο.

Ύπαρξη:

Ως ύπαρξη ορίζεται το σύνολο της πραγματικότητας, οτιδήποτε υφίσταται και στο οποίο αναφερόμαστε. Χρησιμοποιήθηκε ως προσδιορισμός ή γνώρισμα της έννοιας του όντος, με άλλα λόγια για να γίνει αντιδιαστολή των όντων της πραγματικότητας από πλάσματα της φαντασίας.

Ο Λιούις υποστήριξε ότι οι δυνατοί κόσμοι, πχ ο κόσμος της φαντασίας, είναι τόσο πραγματικοί όσο και ο δικός μας πραγματικός κόσμος και συνεπώς έχουν τη δυνατότητα της ύπαρξης.

Ένα από τα προβλήματα που ανέκυψαν πάνω στο θέμα της ύπαρξης είναι η σχέση της με την ουσία.

Επί αυτού του προβλήματος κατά τον Μεσαίωνα υπήρξαν διάφορες απόψεις και ιδιαίτερα επί του θέματος της ύπαρξης του Θεού. Επί αυτού ο Άνσελμος υποστήριξε ότι μεταξύ της ουσίας και της ύπαρξης ενός όντος, όπως ο Θεός, υπάρχει αναγκαίος δεσμός. Όμως ο Θωμάς Ακινάτης αντιδιέστειλε την ύπαρξη ως προς την ουσία, έτσι ώστε να είναι δυνατόν να γνωρίζει κανείς ότι υπάρχει ένα ον χωρίς να είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει την ουσία αυτού.

Κατά τον Καντ η ύπαρξη ενός πράγματος είναι άσχετη προς την ουσία του εν λόγω πράγματος, όπως αυτή ορίζεται από την έννοιά του.

Υποκειμενική απόδειξη:

Είναι η απόδειξη της οποίας η ισχύς δεν είναι καθολική, αλλά περιορίζεται μόνο σε όσους την αποδέχονται ή η απόδειξη της οποίας το κύρος δεν προέρχεται από τα ίδια τα πράγματα, αλλά από το πρόσωπο που την εισηγείται.

Υποκειμενισμός:

Πρόκειται για τη διδασκαλία σύμφωνα με την οποία τα κριτήρια της γνώσης του εξωτερικού κόσμου, της αξιολόγησης των ηθικών πράξεων και της εκτίμησης των πραγμάτων, φυσικών ή καλλιτεχνικών, που χαρακτηρίζονται ως ωραία, δεν είναι αντικειμενικά, αλλά είναι υποκειμενικά, δηλαδή υπαγορεύονται από τον άνθρωπο ο οποίος αποφαινεται για τον κόσμο, προβαίνει στην ηθική αξιολόγηση των πράξεων ή εκφράζεται για την ομορφιά. Για το λόγο αυτό η διδασκαλία του υποκειμενισμού είναι συνυφασμένη με τη θεωρία της σχετικοκρατίας.

Υποκείμενο:

Στον τομέα της λογικής το υποκείμενο μαζί με το κατηγορούμενο και το συνδετικό συνιστούν τους τρεις όρους της κρίσης ή της πρότασης. Το υποκείμενο είναι η έννοια για την οποία αποφαινόμεσθε. Κατά τον Καντ υποκείμενο είναι οτιδήποτε βρίσκεται εντός των ορίων της ψυχής, της εμπειρίας ή της συνείδησης – το εγώ.

Φαινόμενο:

Φαινόμενο είναι το αντικείμενο όπως παρουσιάζεται εντός μιας παραστάσεως μέσω των αισθήσεών μας, η αισθητή μορφή υπό την οποία μας φαίνεται ένα πράγμα του εξωτερικού κόσμου.

Κατά τον Πλάτωνα πέρα από τα φαινόμενα υπάρχουν οι ιδέες, τα πραγματικά όντα, των οποίων τα φαινόμενα, τα πράγματα όπως τα συλλαμβάνουμε μέσω των αισθήσεων, τα αισθητά πράγματα, είναι αντίγραφα.

Κατά τον Καντ πέρα από τα φαινόμενα υπάρχουν τα πράγματα καθεαυτά ή τα νοούμενα.

Ο Χιουμ υποστήριξε ότι η πραγματικότητα συνίσταται αποκλειστικά σε φαινόμενα ή ιδέες, όπως αποκαλεί τα περιεχόμενα της εμπειρίας.

Φαντασία:

Είναι μια λειτουργία της ψυχής μέσω της οποίας σχηματίζουμε νοητικές εικόνες που δεν προέρχονται άμεσα από τις αισθήσεις μας.

Κατά τον Πλάτωνα η φαντασία είναι επιβλαβής για την αξιόπιστη γνώση.

Ο Χιουμ τη θεωρούσε ζωτικής σημασίας για τη γνώση παρόλο ότι παρατήρησε πως ‘τίποτε δεν είναι πιο επικίνδυνο για το λόγο από τις πτήσεις της φαντασίας και τίποτε άλλο δεν έδωσε την ευκαιρία στους φιλοσόφους για τόσα πολλά λάθη, όσο η φαντασία’.

Ο Καντ διέκρινε δύο βασικές λειτουργίες της φαντασίας. Κατά την πρώτη επισήμανε ότι μέσω των αισθήσεών μας, παρατηρώντας ένα αντικείμενο, σχηματίζουμε διάφορες παραστάσεις του οι οποίες δεν έχουν καμία σχέση μεταξύ τους, δηλαδή αποτελούν ένα ακατάστατο σύνολο ετερόκλητων και αποσπασματικών πληροφοριών που μας παρέχουν οι αισθήσεις μας. Με τη φαντασία μας διαμορφώνουμε και συμπληρώνουμε αυτό το συγκεχυμένο σύνολο των παραστάσεων έτσι ώστε να προσλάβει τελικά τη μορφή ενός συγκεκριμένου αντικειμένου. Η συμπλήρωση αυτή βασίζεται στην προηγούμενη εμπειρία μας. Η λειτουργία αυτή της φαντασίας ορίζεται ως αναπαραγωγική.

Η δεύτερη κατά τον Καντ λειτουργία της φαντασίας είναι η παραγωγική, που συνίσταται όχι απλά στο σχηματισμό των εικόνων των συγκεκριμένων αντικειμένων, αλλά στη συγκρότηση ολοκλήρου του κόσμου της εμπειρίας μας, των ποικίλων παραστάσεων των αισθητών πραγμάτων, των μνημών, των ονείρων, των συναισθημάτων, των αισθημάτων και όλων των άλλων περιεχομένων του εαυτού μας σε μια ενιαία ολότητα.

Ο Κόλριτζ διέκρινε δύο μορφές της φαντασίας. Την πρωτογενή που αντιστοιχεί με την παραγωγική φαντασία του Καντ και έχει ως έργο τη διαμόρφωση της εμπειρίας, και τη δευτερογενή, η οποία ‘προκειμένου να αναδημιουργήσει διαλύει, διαχέει και διασκορπίζει’ αναδεικνύεται σε πηγή της τέχνης, αποτελώντας κατά κάποιο τρόπο ένα τρόπο ανακάλυψης της βαθύτερης αλήθειας του κόσμου. Κατά τους Χούσερλ και Σαρτρ η φαντασία είναι μια ψυχική λειτουργία η οποία βάσει της αρχής της προθετικότητας αναφέρεται πάντοτε σε κάτι χωρίς ωστόσο το αντικείμενο, το σημείο αναφοράς της, να υπάρχει κατ’ ανάγκη.

Φαντασία:

Με τον όρο αυτό κατά τη στωική φιλοσοφία δηλώνονταν οι εγγραφόμενες στην ψυχή του ανθρώπου παραστάσεις των αισθητών πραγμάτων, οι οποίες συγκροτούν την εμπειρία του.

Φύση:

Είναι όρος που έχει διάφορες σημασίες.

Η φύση ορίζεται ως ισοδύναμη με αυτό που ονομάζουμε κόσμο, σύμπαν, δηλαδή το σύνολο των υπαρκτών πραγμάτων.

Επίσης ορίζεται ως η αρχέγονη κατάσταση του κόσμου, στην οποία ο άνθρωπος δεν είχε ακόμη κάμει παρεμβάσεις.

Επιπλέον ορίζεται ως κάθε τι το υλικό που συλλαμβάνεται δια των αισθήσεων.

Μπορεί επίσης να δηλώνει την ουσία ενός πράγματος.

Οι στωικοί εκλάμβαναν τη φύσω ως ιερή και άξια σεβασμού, υποστήριξαν ότι ο άνθρωπος οφείλει να εναρμονιστεί με αυτή προκειμένου να εξασφαλίσει την ευδαιμονία του.

Ορισμένοι φιλόσοφοι όπως ο Πλάτων, ο Πλωτίνος και ο Χέγκελ υποστήριξαν ότι η φύση είναι αξιολογικά υποδεέστερη από τον άνθρωπο που διαθέτει τον λόγο, γι' αυτό και οφείλει να την υπερβεί.

Φυσική επιλογή:

Σύμφωνα με τη θεωρία που ανέπτυξε ο Δαρβίνος, ύστερα από πολύχρονες μελέτες στη φύση, η φύση για την εξέλιξη του κάθε είδους επιλέγει από τα μέλη του τα καταλληλότερα, δηλαδή εκείνα που είναι πιο καλά προσαρμοσμένα στο περιβάλλον τους.

Χρόνος:

Κατά τη στωική φιλοσοφία ο χρόνος είναι κάτι το ασώματο διότι είναι διάστημα της κινήσεως του κόσμου. Τούτου του διαστήματος ο μεν παρελθόν και μέλλον χρόνος είναι άπειροι, ο δε παρών χρόνος είναι πεπερασμένος.

Ο Αριστοτέλης όρισε τον χρόνο ως αριθμό της κινήσεως από την άποψη του πρότερον και του ύστερον.

Ο Πλωτίνος περιέγραψε τον χρόνο ως ζωή της ψυχής που συνίσταται στην κίνηση δια της οποίας η ψυχή μεταβαίνει από μία κατάσταση ζωής σε άλλη.

Ο ιερός Αυγουστίνος παρατήρησε ότι έχουμε συναίσθηση της ύπαρξης του χρόνου καθώς κυλάει. Αναφέρει ότι ο χρόνος είναι ένα παρόν παρελθόντων πραγμάτων, η μνήμη, ένα παρόν παρόντων πραγμάτων, η αντίληψη, και ένα παρόν μελλόντων πραγμάτων, η προσδοκία. Καθώς η μνήμη, η αντίληψη και η προσδοκία είναι καταστάσεις της συνείδησής μας, έπεται ότι το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον που βρίσκονται μέσα μας, είναι υποκειμενικές καταστάσεις. Το τελικό όμως ερώτημα που έθεσε ο Αυγουστίνος συνίστατο στο 'τι είναι χρόνος;' Απάντηση όμως στο ερώτημα αυτό δεν μας έδωσε.

Ο Μπρεζόν διέκρινε δύο εκδοχές του χρόνου, τον χρόνο όπως τον χρησιμοποιούμε στις πρακτικές ανάγκες μας ή στις καθημερινές συναλλαγές μας, και τον χρόνο όπως τον βιώνουμε μέσα μας, ασύμμετρο, που άλλοτε κυλάει σύντομα και άλλοτε αργά.

Ο Αϊνστάιν στο πλαίσιο της θεωρίας της σχετικότητας όρισε τον χρόνο ως ένα μέγεθος σχετικό προς τον χώρο, ως μια διάσταση του χώρου.

Ψυχή:

Οι απόψεις περί ψυχής είναι δυνατόν να ταξινομηθούν με βάση τις τρεις διδασκαλίες, αυτή της διαρχίας, αυτή του μονισμού ή ενισμού και αυτή του σκεπτικισμού.

Σύμφωνα με τους Πλάτωνα, Ντεκάρτ, Λάιμπνιτς και άλλους, διδασκαλία της διαρχίας, η ψυχή αποτελεί μια αυτόνομη, πολύ διαφορετική από την αισθητή υπόσταση του σώματος, άυλη οντότητα. Κατ' αυτούς η ψυχή αποτελεί βασική υπόσταση του ανθρώπου, και σε τελευταία ανάλυση συνιστά την ουσία της ύπαρξης του ανθρώπου.

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, τον Σπινόζα και τον Στρώσον, διδασκαλία του μονισμού, η ψυχή και το σώμα δεν αποτελούν δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους υποστάσεις, αλλά συνιστούν μια ενιαία και αδιαπέραστη ενότητα. Κατά τη διδασκαλία του μονισμού η ψυχή και το σώμα δεν αποτελούν οντότητες, αλλά δύο διαφορετικούς τρόπους έκφρασης των διαφόρων εκδηλώσεων της ανθρώπινης ύπαρξης.

Σύμφωνα με τον Χιουμ, διδασκαλία του σκεπτικισμού, η ψυχή δεν αποτελεί κάποια οντότητα και είναι απλά ένας μύθος. Αναφέρει ότι αν ενσκήψουμε μέσα μας εκείνο που θα διαπιστώσουμε είναι παραστάσεις, αισθήματα, συναισθήματα, εμπειρίες και άλλα γεγονότα που τα ονόμασε ψυχικά γεγονότα, και όταν αυτά τα γεγονότα χαθούν τότε δεν υπάρχει ψυχή. Βάσει αυτού όταν πεθάνουμε, δεν θα υπάρχουν τα ψυχικά γεγονότα πλέον, τότε θα πάψει να υπάρχει και η ψυχή.

Ορισμένοι εκ των φιλοσόφων, π.χ. Ντεκαρτ, απέδωσαν την ψυχή μόνο στους ανθρώπους, καθόσον την θεωρούσαν ως αμιγώς νοούσα υπόσταση. Άλλοι όμως φιλόσοφοι, πχ. Αριστοτέλης, που όρισαν την ψυχή ως μορφή του ζώντος οργανισμού, υποστήριξαν ότι όλοι οι ζώντες οργανισμοί διαθέτουν ψυχή, όχι όμως το είδος της ψυχής που διαθέτουν οι άνθρωποι όντας εφοδιασμένοι με τη λειτουργία του λόγου.

Ωραίο:

Αποτελεί συστατική έννοια της αισθητικής.

Ο Πλάτωνας στο πλαίσιο της διδασκαλίας του για τις ιδέες ταύτισε την έννοια του ωραίου με την ιδέα του καλού. Οτιδήποτε ωραίο υπάρχει στον αισθητό κόσμο της φύσης είναι σχετικά ωραίο καθόσον αποτελεί αντίγραφο της ιδέας της ομορφιάς. Το ωραίο εκφραζόμενο διαμέσου της τέχνης είναι υποδεέστερο καθόσον αποτελεί αντίγραφο του ωραίου που υπάρχει στον αισθητό κόσμο της φύσης.

Ο Καντ προσδιόρισε ότι κάτι είναι ωραίο εφόσον το κίνητρο που προκαλεί την αισθητική απόλαυσή του είναι ανιδιοτελές. Επιπλέον η κρίση για το ωραίο δεν πρέπει να περιορίζεται στα πλαίσια ενός ατόμου, αλλά θα πρέπει και κάθε άλλος άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες συνθήκες, να το εκλαμβάνει ως τοιούτο. Συνεπώς η καθολικότητα αποτελεί ένα επιπλέον κριτήριο για τον προσδιορισμό του ωραίου. Συνακόλουθα, κριτήριο για το ωραίο θα πρέπει να είναι και η σκοπιμότητα χωρίς σκοπό, δηλαδή η ύπαρξη του υπό κρίση αντικειμένου δεν πρέπει να εξυπηρετεί κάποιο συγκεκριμένο σκοπό τη στιγμή κατά την οποία προκαλεί το συναίσθημα της ικανοποίησης. Κατά τον Κάντ ένα ακόμη κριτήριο του ωραίου είναι και η αναγκαιότητα που χαρακτηρίζει τις κρίσεις μας για τα πράγματα που μας

δημιουργούν αισθητική απόλαυση. Η αναγκαιότητα αυτή υπαγορεύεται από την ευαισθησία που ως ανθρώπινα πλάσματα οφείλουμε να διαθέτουμε.

Ο Χέγκελ, εν τω μεταξύ, όρισε το ωραίο ως την απόλυτη ιδέα.

Ο Λαλό όμως υποστήριξε ότι το ωραίο είναι η ιδιότητα εκείνη που χαρακτηρίζει κάθε αισθητική αξία.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΧΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

Το έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πελεgrίνης, Θεοδόσιος., *Λεξικό της Φιλοσοφίας, Οι έννοιες, οι θεωρίες, οι σχολές, τα ρεύματα και τα πρόσωπα*, Ελληνικά Γράμματα, 2009.

Μπιτσάκης, Ε. Ι., *Η Φύση στη Διαλεκτική Φιλοσοφία*, Ελληνικά Γράμματα, 2003.

Westra, L., & Robinson, T. M., *The Greeks and the Environment*, Lanham, MD: Rowman & Littlefield, 1997.

Pratt, V., Howarth, J., Brady, E., *Environment and Philosophy*, Routledge, London, 2000.

Attfield, R., *Environmental Ethics*, Polity Press, 2014.

Jardins, J. R., *Environmental Ethics. An introduction to Environmental Philosophy*, 3rd ed.

Wadsworth, 2001.

Palmer, C., *Environmental Ethics and Process Thinking*, Clarendon, Oxford University Press, 1998.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτριος Μαθόπουλος, 2014.

Δημήτριος Μαθόπουλος. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ». Έκδοση: 1.0. Αγρίνιο 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: **XXX**

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά

Δημιουργού, Απαγόρευση Εμπορικής Χρήσης και Όχι Παράγωγα Έργα. Εξαιρούνται τα αυτοτελή

έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία

αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

